

PSI VE VÁLCE

ODVAHA, LÁSKA A LOAJALITA
VOJENSKÝCH SLUŽEBNÍCH PSŮ

LISA ROGAKOVÁ

PSI VE VÁLCE

**ODVAHA, LÁSKA A LOAJALITA
VOJENSKÝCH SLUŽEBNÍCH PSŮ**

Lisa Rogak

PRÁH
Praha 2012

PSI VE VÁLCE

ODVAHA, LÁSKA A LOAJALITA
VOJENSKÝCH SLUŽEBNÍCH PSŮ

LISA ROGAK

PRÁH

Přeloženo z anglického originálu THE DOGS OF WAR.

Copyright © 2011 by Lisa Rogak. All rights reserved. Printed in the United States of America. For information address St. Martin's Press, 175 Fifth Avenue, New York, N.Y. 10010.

Cover photo © Isifa, 2012. Credits for photographs in front matter: US. Air Force. Photos: Master Sergeant Adrian Cadiz, US. Air Force; Staf Sergeant Matthew Hannen, US. Air Force; Master Sergeant Scot Wagers, US. Air Force; Airman First Class Allen Stokes.

Translation © Dana Šimonová, 2012.

ISBN 978-80-7252-385-6

Christopherovi Brendanu Rogakovi

HON NA USÁMU: Z PSÍ PERSPEKTIVY

Noc na 1. května 2011 na pákistánsko-afghánské hranici. Speciálně vycvičený pes Cairo pracující pro armádu se připravoval na transport v jedné ze dvou helikoptér Black Hawk. Spolu se dvěma Chinooky, které jim kryly záda, se vrtulníky chystaly při velice speciální misi přeletět hranici do Abbottabádu, města ležícího asi čtyřicet mil severně od pákistánského hlavního města Islámábádu. Cairo byl belgický ovčák – malinois, což je plemeno známé svou pronikavou inteligencí. Seděl ve střehu, občas zahýbal ušima a byl plně vyladěn na náladu panující mezi vojáky, s nimiž letěl.

Přestože je doprovázel už předtím při mnoha různých úkolech, cítil, že tento bude něčím specifický. Tak zaprvé, hukot motoru i rotorů byl méně hlučný. Oba Black Hawky měly protihlukově upravený povrch i zakončení trupu. Helikoptéry byly také vybaveny zařízením, které je činilo neviditelnými pro radary.

A zatímco většina letů ve vrtulnicích Black Hawk probíhala přímo na místo určení a zase zpět, tentokrát piloti za letu nad horskou krajinou hodně manévrovali a kličkovali, neboť radarový signál tu byl přinejlepším pouze omezený, a tak kopírovali terén po vzoru ptáků. Tato mise byla tak supertajná, že všech sedmdesát devět příslušníků útočného komanda – z nichž dvacet čtyři bylo z vysoce elitního oddílu SEAL Team 6 vojenského námořnictva – vědělo, že jediná možnost, jak se tohoto úkolu zhostit s úspěchem, je dostat se na místo, vykonat svou práci a zmizet dřív, než Pákistánci pošlou na narušitele vzdušného prostoru své vlastní vojenské letectvo.

I Cairo cítil, že tato mise je něčím neobvyklá. Jeho jednotka cvičila v posledních týdnech s větší intenzitou než jindy. A jeho lidští společníci, kteří byli obvykle hovorní a občas ho pohladili po hlavě, nyní

mlčeli, jen občas utrousili pár slov. A víc než jindy klopili zrak na své boty. Cairo si tuto náladu uvědomoval a seděl ve střehu, místo aby si při letu lehl, protože se snažil rozluštit emoce svých společníků.

A další věc: muži kolem něj byli vybaveni na všechno, v plné plné a kromě ručních zbraní a útočných pušek M4 měli k helmám připevněny brýle na noční vidění.

Také Cairo byl plně vybaven. Na rozdíl od obyčejných vojenských psů, které nevyužívali v elitních akcích a kteří nenosili neprůstřelné vesty, měl na sobě pohodlnou vestu Storm Intruder K9 v ceně přibližně 20 000 dolarů. Kromě jiných prvků byla na ní namontována kamera s nočním viděním, připevněná přímo mezi jeho lopatkami. Kamera zabírala akci z nízké polohy blízko u země – ze psí perspektivy – a jeho psovod už si připravil miniaturní mikrofon napojený na bezdrátový přijímač v psím uchu. Tímto způsobem mu jeho lidský partner mohl šeptat pokyny i z dálky několika set metrů a sledovat přitom záběry z kamery umístěné na Cairových zádech.

Pes věděl, že tato mise je odlišná i z jiného důvodu. Vypadalo to, že ho možná budou spouštět z helikoptéry na laně. Psovod už přichystal speciální závěs, který používali při nesčetných výcvikových lekcích, aby se Cairo mohl dostat z vrtulníku, když visí ve vzduchu nad zemí a vítr vyvolaný vrtulí víří kolem hlínu a smetí. Měl také své doggles, brýle pro psy. Zatímco jeho lidští partneři měli připravené brýle s nočním viděním, Cairo je nepotřeboval: psí zrak se ve tmě zostřuje.

Když se blížili k cíli, lidé se zklidnili. Pes vycítil, jak z členů SEAL kolem něj prýští směsice nervozity a železného odhodlání. V jednu chvíli mu psovod položil ruce na neprůstřelnou vestu a přejel po ní, jako kdyby ho sušil ručníkem po koupeli. Chtěl se přesvědčit, že na ní necinká ani se nehýbe nic, co by na ně mohlo upozornit obyvatele místa, kam se chystají.

Cairo občas zaslechl, jak jeden z mužů říká *Geronimo*. Zahýbal ušima. To slovo slyšel už předtím během intenzivních tréninkových lekcí posledních týdnů. Týkalo se jejich nočního cíle. Byl to kód Usámy bin Ládina.

Členové superelitního oddílu SEAL Team 6 měli pouze jedinou možnost, aby vykonali své poslání. Ale v tomto případě bylo v sázce

mnohem víc než obvykle. Také mnohem víc probírali teorii i cvičili praxi. Nesměli ponechat žádný prostor pro pochybení.

I pes prošel intenzivním výcvikem. Na rozdíl od jiných vojenských psů, kteří byli cvičeni k vyhledávání určitých výbušnin nebo určitých drog, Cairo byl vycvičen jako speciální pátrací pes známý jako bojový stopař, jenž dokáže podle pachu z kousku oblečení najít osobu, jíž patřilo, dokonce i když je pach už několik dní starý.

Ale podle zaměření námořního oddílu SEAL – zvláště vojáků v elitních jednotkách, jako je Team 6 – byl Cairo připraven na jakýkoli scénář, neboť ovládal širokou škálu dovedností. Při hledání bin Ládina mohl Cairo využít své schopnosti v mnoha různých situacích. Uměl by dovést své spolubojovníky ze SEALu do místnosti, kde se ukrývá hledaný, a provést pozitivní identifikaci, ať už by byl jejich cíl mrtvý nebo živý. A kdyby se Usámovi podařilo ve zmatku při útoku utéct, Cairo by ho pronásledoval, zneškodnil a držel chyceného, dokud by nedorazili lidské posily. Mohl také upozornit své spolubojovníky na výskyt výbušnin, nástražných drátů nebo min v okolí.

A díky tomu, že se lidé v mnoha kulturách – hlavně v Jihozápadní Asii – vylekají při objevení jakéhokoli psa, velkého i malého, Cairo mohl také sloužit k odvrácení pozornosti nepřítele, vyhnání obyvatel z domu a vyvolání zmatku na tak dlouho, dokud nedorazí členové SEALu a neodvedou svou práci. V jednom rozhovoru Mike McConery, majitel kanadské společnosti Baden K-9, která chová a cvičí služební psy pro Spojené státy i další země, uvedl jeden takový příklad:

„Když vidíte, jak na vás běží můj pes, můžete zastřelit psa nebo mě. Jestliže zastřelíte psa, já zastřelím vás. Když zastřelíte mě, dostane vás pes. Tato úvaha zaměstná na okamžik uvažování nepřítele a dá vám pár sekund, abyste ho dostali.“

Dodal, že pes jako Cairo musí mít okamžité reflexy, které jsou nutné pro každého elitního vojáka. „Tito psi jsou vycvičeni, aby se pohybovali s týmem. Dokážou ohromně rychle rozeznat přítele od nepřítele. Jsou hbití jako kočky a dokonce i při velkém stresu jsou schopni aktivně komunikovat s psovodem.“⁴¹

V tomto případě byl takový výcvik cenným přínosem, protože uzavřený areál, kde se skrýval bin Ládin, byl zdánlivě nedobytný.

Kolem celého sídla stály pět a půl metru vysoké zdi. A terasa na třetím patře domu, kterou viděli příslušníci SEALu v dalekohledech, měla zvláštní vybavení: dvoumetrová stěna kolem ní znemožňovala, aby viděli, kdo je uvnitř.

Už v polovině dubna byl celý tým dobře připravený, připravoval se plán útoku a příslušníci SEALu neustále trénovali různé scénáře dobytí této pevnosti.

Jednou možností bylo celé sídlo bombardovat. Druhá spočívala v tom, že by byl proveden útok s pomocí helikoptér. V prvním případě nebylo jisté, že tam bin Ládín vůbec bude, a při výbuchu by byli pobiti všichni v domě a možná i v okolí.

Bylo také nutné, aby bylo identifikováno bin Ládínovo tělo, což by při bombardování nebylo možné.

Druhý plán byl ohromně nebezpečný a vypadal naprosto šíleně. V době, kdy prezident Obama vážil riziko tohoto i jiných plánů, někteří z jeho kabinetu říkali, že pravděpodobnost úspěchu této operace je méně než padesát procent. Jiní tvrdili, že selhání je pravděpodobné v sedmdesáti až osmdesáti procentech. Je třeba říct, že i Obama měl své pochybnosti a hodnotil šanci na úspěšný útok a dostižení Usámy na uvážlivých padesát pět procent.

Jedno však bylo jisté: všichni věděli, že na tu misi budou potřebovat psa. A ne jen tak ledajakého vojenského psa, ale takového, který má stejně intenzivní výcvik jako jeho lidští kolegové.

Potřebovali Caira.

Po měsících úvah, konzultací s největšími specialisty na obranu i s různými konzultanty na boj uvnitř i venku, jim prezident Obama řekl:

„Jděte na to.“²

Po devadesáti minutách ve vzduchu nadešel čas útoku.

Helikoptéry začaly klesat. Družstva ve dvou vrtulnicích Black Hawk se přemístila k otevřeným dveřím. Příslušníci komanda byli připraveni k úderu. Jeden tým měl vyskákat na střechu budovy z vrtulníku, který se bude držet stále ve vzduchu, zatímco druhé komando mělo přistát a zaútočit na dům ze země. Společně měli Usámu obklíčit.

A právě v té chvíli vypuklo peklo.

Black Hawk, který měl přistát uvnitř ochranných zdí, o jednu zeď zavadil a začal se nekontrolovatelně točit. Pilot byl naštěstí schopen provést přistání natvrdo. S pomocí druhého pilota rychle zastavili a připravili se k útoku.

Příslušníci SEALu provedli nájezd na budovu.

Od samého začátku sledovali akci v přímém přenosu v Bílém domě prezident Obama, ministryně zahraničí Hillary Clintonová a další vysocí státní představitelé a členové vlády. Mlhavý a zrnitý obraz byl přenášán přes ISR (Intelligence, Surveillance a Reconnaissance) ve vrtulníku nacházejícím se nad budovou a přes satelit. Všem dramatickým scénám chyběl zvuk, pouze je občas komentoval generál poručík William McRaven, který byl hlavním plánovačem celé akce. Dostával zvukové zprávy přímo z místa činu od jednoho člena SEALu a současně je předával na velitelské stanoviště.

Obama i ostatní seděli přilepení k monitorům se směsicí fascinace a hrůzy. Sledovali, jak se hroubí zdi a ze země stoupají mračna prachu. Potom vnikla obě komanda do budovy... A najednou nic. Nesnesitelných dvacet minut.

Nakonec se ozvalo: „Geronimo.“

Jak věděl i Cairo, byl to kód pro kořist. Příslušníci SEALu našli bin Ládina.

Další odmlka. Nakonec si McRaven odkašlal.

„Geronimo: EKIA.“

Geronimo: Enemy killed in Action. (Nepřítel zabit v akci).

O několik minut později diváci v Bílém domě spatřili, jak členové SEALu utíkají z rozbitého domu a míří k jednomu z Chinooků. Zatímco šplhali po lanech nahoru, dva z komanda vyhodili do vzduchu rozbitý Black Hawk, aby zničili vysoce pokrokovou technologii na jeho palubě.

Když se mezi rozbitými zdmi komplexu ozvala exploze, Cairo sebou trhl.

Čtyřicet minut poté, co se příslušníci SEALu – lidé i pes – přiblížili ke komplexu, byli všichni přítomni na palubě vrtulníků

a mířili s jedním zvláštním pasažérem zpět do bezpečí k afghánským hranicím.

Tím pasažérem bylo tělo Usámy bin Ládina.

Mise byla splněna.

Stojím za drátěným plotem a sleduju štíhlého, světle hnědého psa, jak několika skoky přebíhá velký uzavřený dvůr. Najednou se otáčí ve vzduchu směrem k muži stojícímu v dálce a oblečenému do tak vycpaného kabátu, že vypadá jak reklamní figurka Michelinu.

Pes přistál muži na zádech a oba s velkým žuchnutím spadli na zem. Přes celý dvůr jasně slyším, jak pes vrčí a snaží se roztrhat látku, aby mohl muži rozervat ramena. Celá ta scéna mi připomíná speciál National Geographic, kde šelma noří svůj čenich do teplých střev čerstvě ulovené kořisti. Dokonce i zvukové efekty jsou podobné.

Navzdory všem předpokladům se muž znovu dostává na nohy. Pes mění taktiku a všemi špičáky se zakousne muži do paže a i nadále ho zuřivě hryže a vrčí.

Poté začíná balet, jak se muž brání síle útoku, točí se, napíná a táhne zpět v zoufalé snaze uniknout mocným psím čelistem. Ale to se mu nedaří. V jedné chvíli uprostřed otočky zvedne muž ruku a všechny čtyři psí nohy opustí zem. Pes visící na ruce se otočí alespoň jednou o 360 stupňů. Ze svého výhodného postavení jsem viděla, jak pes stiskl čelisti, aby čelil síle, která vycházela z toho, jak s ním muž točil ve vzduchu.

Všechno to připomínalo výsek pečlivě provedené, podrobné choreografie a svým způsobem tomu tak také bylo.

Gravitace zvítězila a pes se znovu setkal s pevnou zemí – třebaže se pořád držel paže všemi svými čtyřmi špičáky – a nohama se opíral o měkkou zem. Muž se i nadále pokoušel utéct. Vše možně ho tahal, kroutil a točil rukou, ale pes to všechno vydržel a zůstal jako přilepený k jeho paži. Během toho bizarního tance se oba přemístili přes celý dvůr.

Po jediném slovu psovoda pes pustil paži oběti. Krátce se na sebe zadívali a pak oba namířili přímo do stínu.

Oběť se usmívala.

Všichni kolem se usmívali.

Dokonce se zdálo, že se usmívá i pes. Zápas skončil. Pes nadšeně mával ocasem, oči měl široce otevřené a uši mu směřovaly přímo

vzhůru, což všechno ukazuje na šťastného psa, který si právě zahrál energickou a zábavnou hru se svým lidským protějškem bez ohledu na všechno to vrčení, zuření a vytí, jímž tu podívanou obohatil. Kromě toho dostal nyní také odměnu, protože ať vojenský pes pátrá po člověku, bombě nebo zásilce drog, dobře ví, že když svůj úkol úspěšně splní, dostane odměnu: pamlsk nebo hračku jako třeba oblíbený míček či něco ke žvýkání.

Připravit psy na to, aby si dokázali poradit s kouřem a chaosem skutečného boje, je těžká práce. Vyžaduje to obtížný, stresující výcvik, který vlastně pro psy ani pro jejich lidské partnery nikdy úplně nekončí. Většina trenérů i psovodů pracuje se psy alespoň hodinu či dvě denně, aby jejich získané dovednosti zůstaly na vysoké úrovni. Ve chvíli, kdy jsou psovod a jeho pes vysazeni z letadla v Afghánistánu, Německu nebo třeba v San Francisku, oba dva vědí, jak jednat – a reagovat – na jakékoli reálné či očekávané nebezpečí jako tým, jako dobře promazaný stroj o šesti nohách.

„Kdo je další?“ ptá se psovod. Může tím mínit další „obět“ nebo jednoho z dalších psů, kteří také beze strachu sledují celou scénu a napínají svá vodítka s téměř nezakrytou závistí, co to jejich kamarád právě dělá.

Když jsem sledovala na charlesterské výcvikové základně 628. oddíl bezpečnostní služby procházející výcvikem, najednou mě napadlo, že většina vojenských služebních psů jsou vlastně takoví chlupatí vojáci. Jakmile jsem začala se sbíráním materiálu pro svou knížku, rychle jsem zjistila, že to nejsou jen tak nějací psi odvedle, šťastní, že se mohou loudat ke každému kolemjdoucímu, aby žebrali o nějaký pamlsk nebo o pohlázení po hlavě.

Takže ještě než jsem se s vojenskými psy sešla osobně, věděla jsem, že od nich musím zůstat v určité vzdálenosti – a nesnažit se je hladit a říkat: „Hodný pejsek.“ Jakmile jsem je spatřila v akci, jejich úloha se pro mě stala křišťálově jasnou: jsou to štíhlé, nelítostné útočné stroje, poslouchající pouze jedinou osobu – svého psovoda. Postupně získávají názor, že jakýkoli jiný člověk je nepřítel nebo alespoň někdo, před kým je třeba mít se na pozoru.

Rotný Clifford Hartley, současný trenér na základně, sledoval celou scénu kritickým okem. Byl nasazen dvakrát – poprvé v Kuvajtu a podruhé v Afghánistánu, odkud se vrátil v březnu 2011 – a v obou případech sloužil s velkým, téměř černým německým ovčákem Cirem. Hartley i ostatní psovodi na základně popisují psí osobnost většinou jako dokonalého příslušníka speciálního komanda s nádavkem tas-mánského čerta v krvi. Hartley nyní pracoval s Cirem už čtyři roky, což je o dva roky déle, než je průměrná doba práce psovoda se psem.

Nebylo to vždycky snadné. „Cir byl pěkné kvítko,“ vypráví Hartley. „Se svým prvním psovodem byl také čtyři roky. Vzájemně se nenáviděli, ale byli vázání jeden na druhého. Když jsem Cira dostal, byl nevrlý a pokaždé, když jsem ho cvičil, se mě snažil kousnout. Teď je z nás dobrý pár, ale stále ještě máme občasné potyčky.“¹

Nyní desetiletý Cir je na neschopence a čeká, jestli ho armáda uzná za schopného adopce. Pokud k tomu dojde, Hartley je první na seznamu kandidátů, kteří si chtějí tohoto psího veterána vzít domů.

Pokaždé když se pes nebo kočka dostanou do televizních zpráv kvůli nějakému velkému případu, najednou o nich chtějí všichni vědět víc, ať už se jedná o maličkou čivavu Paris Hiltonové, nebo o Caira z Pentagonu.

Co se týká vojenských služebních psů, od zveřejnění příběhu Caira chtějí všichni vědět víc o těchto statečných psech, kteří se svými lidskými partnery pracují ve válečných zónách.

Někteří lidé si dokonce přejí některého z nich adoptovat.

„Každý den nám volá šest až sedm lidí, kteří mají zájem o adopci vysloužilého vojenského psa,“ uvedl Hartley a dodal, že v průměru pouze jeden z osmi psích veteránů, kteří slouží v Charlestonu, odchází na adopci k cizím lidem.² Ve velké většině případů si vysloužilého psa bere k sobě domů jeho poslední psovod.

Lidé obvolávali vojenské základny po celé zemi, kde pracovali vojáci se psy, ale většina z nich kontaktovala lackandskou leteckou základnu v texaském San Antoniu, kde se většina služebních psů, psovodů i trenérů učila, jak dobře dělat svou práci.

Co vlastně psi dělají a jak se učí vyhledávat bomby nebo padouchy? Jsou všichni vycvičeni v tom, co dělal Cairo?

Tato kniha odpoví na mnohé vaše otázky. Mým úkolem je oslavit přínos a ukázat na úspěchy vojenských služebních psů nejen ve Spojených státech, ale po celém světě. Zjistíte, že hrdinný pes Cairo, který doprovázel elitní tým SEAL vojenského námořnictva při útoku na sídlo bin Ládina, je jedním z příkladů pracovního nasazení tisíců těchto speciálně vycvičených psů, kteří každý den chrání naše vojáky po celém světě.

Zjistíte, jak armáda získává štěňata a psy, kteří se začleňují do výcvikového programu, jak se vojáci i letci stávají psovody – trvá to o dost déle a je to těžší, než to vypadá – a jaké různé práce mohou psi v armádě vykonávat.

Přčtete si o různých druzích „uniform“ a vybavení určeného pro vojenské psy a jak jsou vycvičeni k jejich používání. Uslyšíte také o válečných veteránech, kteří se o psy starají už od druhé světové války – právě v tomto konfliktu poprvé ve větším počtu sloužili i psi vojáci – jak v primitivních podmínkách frontové linie, tak ve špičkových zařízeních, která soupeří s těmi nejnovějšími a největšími pro lidské vojáky.

Najdete tu i veselé příběhy, jako například o jednom psovodovi ve vietnamské válce, který přežil díky psímu žrádlu, jehož pes dostal hodně, zatímco on svého málo.

Najdete tu i mnoho dojmavých a hřejivých příběhů. Dočtete se o poutu mezi psovodem a psem, které je v mnoha případech tak silné, že psovodi tvrdí, že se cítí bližší svému psímu příteli než lidem. Často se stává, že takový psovod se vzdá povýšení, protože potom už by nemohl pracovat se svým psím partnerem.

Celou knihou procházejí příběhy o zvlášť významných psech a psovodech, kteří zašli daleko nad rámec svých povinností a někdy dokonce položili i život ve službě své zemi.

Nahlédnete do života, který vedou tito velice speciální psi od narození až po odpočinek ve stáří. Uvidíte, že Cairo nebyl tak dokonale vycvičen jen šťastnou náhodou, ale díky neuvěřitelnému programu, kterým procházejí tisíce dalších odvážných a věrných čtyřnohých vojáků.

VÁLEČNÍ PSI

Než se rozneslo, že se nájezdu komanda SEAL, které zneškodnilo Usámu bin Ládina, zúčastnil i pes, existovala o psech v armádě a o tom, jak žijí, spousta spekulací a dezinformací.

Koneckonců vojenští služební psi (MWD) jsou v armádě jedineční, protože jsou jedinou živou položkou v zásobovacím řetězci. Zároveň jsou však bráni jako jiní vojáci.

„Mají své místo v řadě jako každý jiný,“¹ říká rotný Robert Moore, psovod a správce psince 217. jednotky vojenské policie z Fort Lee ve Virginii.

Vždycky se najdou kritici a aktivisté, kteří si budou myslet, že by žádný pes neměl dělat těžkou, drsnou práci vojáka, a už vůbec by se neměl dostat do palby ostřelovačů nebo ještě hůř – do bojové palby. Avšak lidé z armády pevně věří, že život, který vede psí voják, je pro něj mnohem smysluplnější a naplněný větší péčí než u většiny domácích psů.

Každý pes potřebuje mít nějaký cíl.

„O tyto psy je postaráno mnohem lépe než o jakéhokoli domácího psa,“ říká Gerry Proctor, důstojník pro styk s veřejností u 37. výcvikového oddílu v Lacklandu, kde se cvičí většina vojenských psů. „A pokud se psem špatně zacházíte či ho týráte, je to trestný čin.“²

Právě kvůli tomu dostávají psi v armádě nejenom hodnost jako normální vojáci – pro vás je to třeba *rotný* Rover – ale vždycky mají hodnost o stupeň vyšší než jejich psovod. Pokud lidský voják nějakým způsobem fyzicky či slovně napadne svého nadřízeného, je za to souzen. „Je to, jako byste praštili někoho hodnostně vyššího, a to není přípustné,“³ říká rotný Jason Hanisko, psovod 75. eskadrony bezpečnostních sil na letecké základně Hill u Ogdenu v Utahu.

Když cvičení psi a jejich psovodi letí komerčním letadlem, často bývají umístěni do první třídy. Nejen že letectvo takovým jedinečným způsobem ocení jejich službu Spojeným státům, ale také se dá předpokládat, že už pouhá jejich přítomnost na palubě pomáhá upevnit bezpečnost v letadle. Clifford Hartley jejich zvláštní služby oceňuje.

„Mnohokrát se mi stalo, že když nebyl let plně obsazen, letušky uvolnily celou řadu sedadel, aby se na ně mohl pes natáhnout,“ vzpomíná a dodává, že oba s Círem ocenili ještě víc, pokud to volné místo bylo v první třídě. „Letušky jsou vždy ohromně milé a nosí nám jídlo a pití. A když ostatní cestující vidí letět psa, vždycky vykládají o těch svých, až mě z toho brní uši.“⁴

Proč je o tyto psy tak dobře postaráno a proč jsou tolik milováni? Co umí za věci, které – lidští – vojáci nedokážou?

Stručně řečeno, jejich čich, sluch a zvláště jejich věrnost jsou zkombinovány do značné dokonalosti, pokud se týká vykonávání jejich práce. Tou je ochrana jejich psovodů i jednotek kolem nich.

„Říká se, že jeden pes má hodnotu přibližně deseti vojáků, nikoli s ohledem na jejich schopnosti, ale na jejich smysly,“ tvrdí rotný Zeb Miller, který sloužil jako psovod s německým ovčákem Nerem, jenž mu pomáhal vyhledávat výbušniny při nasazení v roce 2007 v Iráku. „Pracovali jsme na tom, aby úkoly ostatních vojáků mohly být vykonávány rychleji.“⁵

Co se týká čichu, psi zcela jasně vedou. Zatímco lidé mají v nose kolem čtyřiceti miliónů čichových receptorů, psi jich mají asi dvě miliardy, což znamená, že jejich čich může být až stokrát lepší – podle toho, jaké jsou rasy.

„Mají tak dobrý čich, že zatímco my například u cheeseburgeru cítíme pouze sýr nebo housku, oni cítí sýr, naloženou zeleninu, rajčata i salát,“ vysvětluje rotný Patrick D. Spivey, vojenský psovod, jenž pracoval s belgickým malinoisem Bodrem. „Je to téměř, jako by cítili ve 3D.“⁶

„Psí čich je podobný lidskému zraku,“ dodává Gerry Proctor. „Zatímco my můžeme vidět v jedné barvě široké spektrum odstínů a jemné rozdíly v tónu, zabarvení a intenzitě, psi něco takového dokážou čichem. Dokážou nabrat pach z předmětu, který jsme měli od bin Ládina, a poté ten pach sledovat.“⁷

A dokážou to i nadálku, až do vzdálenosti 200–250 metrů, pokud je neruší nic jiného, a kolem 50 m ve větru a při mnoha jiných druzích pachů. Tímto tématem se zabývá studie Auburnské univerzity v Alabamě, která má obor studující vojenské služební psy. Píše se v ní, že tito psi mají schopnost poznat jedinou kapku krve ve vodní ploše velikosti olympijského bazénu.

Nemusejí se stydět ani za svůj sluch, protože má širší rozsah a je selektivnější než ten náš. Pes slyší zvuky až do třiceti pěti tisíc hertzů za sekundu, zatímco lidé zvládnou stěží dvacet tisíc, což znamená, že je pro psy legrace slyšet poblíž kroky, třebaže přímo nad nimi přelétá tryskové letadlo. Jsou také citlivější na vysoké tóny a mají schopnost zavřít vnitřní ucho, což jim pomáhá zablokovat zvuky na pozadí. Místo toho se mohou soustředit na hluk, který je přímo před nimi.

Právě díky této kombinaci přirozené senzorycké dokonalosti si psi – vojenští i jiní – o tolik lépe všímají všeho kolem sebe. Často se téměř zdá, jako by byli jasnovidci a měli jakýsi šestý smysl, který jim pomáhá vykonávat svou práci.

„U psů jsou určité věci jako jejich čich, zrak a sluch mnohem sladnější než u nás,“ říká Spivey. „Můžete být venku na hlídce a silnice vám připadá úplně normální, ale v tom vám dá pes znamení: hej, tady není něco v pořádku.“⁸

A to jsme ještě nemluvili o tom, jak bojovnost vojenských psů pomáhá chránit vojáky. „Štěkající pes je ohromně zstrašující faktor,“ vykládá četař druhé třídy Johny B. Mitchell. „Lidé zmlknou a podřídí se.“⁹

„Přítomnost vojenského psa má jednak psychologický odstrašující účinek na nepřítele, ale také dává mnohem větší jistotu našim vojákům, ať už při hlídkování, detekci výbušnin nebo ochraně vojenských jednotek,“¹⁰ prohlásil rotný Jonathan Bierbach, psůvod 379. eskadry bezpečnostních sil, který pracuje s tříletým německým ovčákem Denim.

„Některým lidem stačí, když vejdou do místnosti, kde je přítomný pes,“ říká Ken Licklider, letecký veterán a výcvikář, který nyní vlastní firmu Vohne Liche Kennels v Indianě, kde trénuje psy pro